

Передплата

«РУСЛАНА» вноситься в Австрії:
 за члени рік . . . 20 пер.
 за рік . . . 10 пер.
 за чверть року . . . 5 пер.
 за місяць . . . 1-70 пер.

За границю:

щільний рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 за чверть року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Варені ми очі і душу ми варені: а не возьмем милости і віри не возьмем, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руславох исаїях М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. поноудня.

Редация, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. ял. Дембровського (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Руководи звертає сялине напередіє застережене.—

Рекламації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошенія звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесенія по 30 сот. від стрічки.

Історичний огляд засновки Народного Дому у Львові.

(На основі жерел написав Ол. Барвінський).

(Дальше).

Головна Руска Рада, котра спершу очевидно мала на думці здвигнути лише другу приходску церкву в середмістю з приходским домом, дійшла до того погляду, що сим вдоволено би лише місцевим потребам руского населенія міста Львова, а вжеж Головна Руска Рада витичила собі ціль, дбати й про культурне подвигненє руского народу в Галичині. Така ідея присьвічувала очевидно й народолюбному внескодавцеві Льву Трецаківському, що подав згадане вже внесенє на засновки Народного Дому у Львові.

Огсі обставини спонукали Гол. Рус. Раду внести нове поданє з 28. серпня 1849 до міністерства внутр. справ, в котрім виказувано, що наслідком згаданой даровизни уможливлене построєнє другої гр.-кат. городскої парохіяльної церкви у Львові вдоволило би лише місцевим потребам руского населенія львівского, одначе є ще инші важнійші краєві і народні інтереси, для котрих пособлюваня Гол. Рус. Рада постановила в столиці Львові заснувати народний інститут з назвою «Народний Дім».

В сім поданю, підписанім председателем Гол. Рус. Ради М. Куземским і секретарем Михайлом Малиновским сказано дословно: «Оказують ся однак малу-помалу инші важнійші краєві і народні інтереси, котрим треба зарадити, наколи нарід має поступати дорогою образованя, на яку вступив... Русини не мають у своїй власній столиці ніякого інститута, котрий міг би впливати на подвигненє народного духа.*»

«Отже щоби столітями пригнобленого народного духа подвигнути і

довести Русинів до свідомости їх власного народного достоїнства, постановила Гол. Рус. Рада заснувати «Народний Дім». Сей народний інститут мав би між иншими містити: 1) народну бібліотеку з читальнями, 2) музеї, кабінети і збірки нарядів до науки, 3) інститут для церковних співців, 4) бурсу для убогих учеників, особли вож для сиріт по гр.-кат. священниках, 5) печатню, 6) товариство Галицько-Руску Матицю для розповсюдження просвітних книжок між селянством (се товариство потребує складу книжок, книгарні і уміщеня каси). Окрім тих потреб може опісля в народних справах проявити ся ще багато инших. Нарід не має ще спромоги власними засобами утворити такий народний інститут, не має капіталів на закупно відповідної будівельной площі. Руский нарід має однакже надію, що в тій добі відродіння найде поміч у правительстві. Правительству насуває ся нагода, подати помічну руку рускому народови в его національнім розвитку при засновках Народного Дому. Зяелить отже в правительстві ще решту розвалин погорілого універс. будинку разом з площею дарувати рускому народови, щоби сей (нарід) мав спромогу на згаданій площі здвигнути замірений Народний Дім, бо сей Народний Дім має ціль скріпити руску народність, на котрій правительстві може полагати!»

Отсе поданє Гол. Рус. Ради показує наглядно і виразно, що Гол. Рус. Рада значно розширила первісний свій скромний замір здвигненя церкви і парох. дому, а розвинула его опісля на ширші розміри, щоби перегадом утворити народний інститут для руского народу, котрий заступив би ему Академію Наук і в тій цілі Гол. Рус. Рада звертала ся до правительства з щораз новими поданнями і просьбам.

Гол. Руска Рада просила отже міністерство, «дарувати ще решту тих розвалин погорівшого університетского будинку, щоби можна на тім місці здвигнути згаданий інститут Народний Дім».

В надісланім на се поданє розпорядку з д. 11. жовтня 1849 р. заявило міністерство внутр. справ, що оно згоджує ся на поставлене краєвим губернатором Галичини внесенє, «щоби безплатно передано також решту згаріщ університетского будинку з площею, одначе з виїмкою тих парцель, котрі будуть потрібні для упорядкованя університетскої улиці (нині ул. Корняктів), в цілі здвигненя народного інститута «Народний Дім», від-

повідно просьбі з 28. серпня 1849, причім однак зазначає ся, що статут про засновки задуманого народного інститута, о скілько є замірене утворенє триного товариства, повинен бути трактований після закона про товариства».

Виконуючи обидва сі акти на даня, передано, як свідчить протокол з 8. листопада 1849 р., розвалини унів. бібліотеки і решту згаріщ університетского будинку (отже весь обшар, на котрім стоїть нині властивий Народний Дім) «Гол. Рускій Раді і Русинам міста Львова» в руки згаданого схолястика митроп. капітули М. Куземского, яко председателя Гол. Рус. Ради, і кільканайцятьох инших Русинів. Окрім того на руки схолястика М. Куземского до Русинів міста Львова 26. червця 1850 виставлено заяву, що краєва губернія передані розвалини разом з площею признає повною і невідкличною власністю руского населенія міста Львова в цілі построєня гр. кат. параф. церкви і параф. дому, а також народного інститута і сю грамоту перенесеня власности виставляє і передає з дозволом інтабуляції рускому населеню Львова.

В поданю до краєвої президії з д. 21. січня 1850 заявила Гол. Рус. Рада, що она буде старати ся скоро предложити статут про засновки народного інститута і просила о дозвіл на збиранє складок в цілім краю з огляду на се, що «заздалегідь треба подбати і обдумати способи здвигненя згаданого народного інститута і забезпеченя его ґетвованя».

Про те намірене збиранє складок пише Гол. Рус. Рада до краєвої президії ось що:

«Щоби зібрати потрібні фонди і ними на місці розвалин здвигнути відповідну наданю будівлю і таким способом зробити перший крок до здійсненя сего для образованя руского народа хосенного інститута, наміряють Русини зібрані в тій Головній Рускій Раді устроїти складки в краю. О сі складки зверне ся Гол. Руска Рада відозвою до руского народа, котрого власністю має бути згаданий інститут, а та відозва відкличе ся до жертволюбности всіх жителів в цілі помочи і підмоги сего загально хосенного підприємства».

Розпорядком з д. 4. лютого 1850 уділила краєва президія вимаганого дозволу на збиранє в краю складок для придбаня фондів на будову і утворенє руского народного інститута а заразом

* Про який нарід думала Гол. Руска Рада при всіх тих заходах і змаганях, посьвідчає відозва видана сею Радою д. 10. мая 1848 р., в котрій між иншими сказано: «Ми Русини галицькі належимо до великого руского народу, котрий одним говорить язиком і 15 мільонів вносить (отже значить укр.-руский нарід), з котрого півтретя мільона землю галицьку замешкує» (Зоря Галицька 1848, ч. 1.) Те саме посьвідчає «Запрошенє учених руских на зїзд до Львова», в котрім між иншими сказано: «бо не про себе працювати будем, ино для добра 15 мільонового (після тогочасного обчисленя) народа» — а дальше «І новий проект міністерияльний до реорганізації шкіль наших приняв за підставу просвіщеня мову народну». (Історич. очеркь основаня Гал. Руск. Матиці, сост. Я. Головацким, Львів 1856 стор. XX і XXI.)

поручила всім окружним начальникам, щоби як найгорячіше піддержували Гол. Рус. Раду, яка зверне ся з відозвою до руского народу, котрого властністю має бути згаданий інститут.

(Дальше буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Міністерство робіт має бути небавом на рішуче домагане христ. суспільників введено в житя а домашний статут організаційний виготовлено в президії міністерства. Сею справою занимала ся в понеділок рада міністрів під проводом бар. Бека. Тимчасом N. fr. Presse вельми різко виступає проти міністра Гессмана і доказує, що він не може і не повинен бути міністром робіт, чи малоб се міністерство бути міністерством будівництва чи суспільно-політичним. Розуміємо дуже добре, длячого N. fr. Presse і її круги не бажалиб сему міністерству віддавати суспільних справ. Одначе останніми часами не одно таке вже стало ся, чого собі N. fr. Presse не бажала.

Мадярські независимці вельми роздратовані викладом бар. Ерентала в делег. комісії, котрим він зазначив конечність економічної і державної спільности монархії по 1907 році. В сій справі вносять независимці інтерпеляцію в угорським соймі.

Незайманість послів в Угорщині остає на папері, наколи розходить ся о послів немадярських. На понеділковім засіданю сойму угорского ухвалено видати судам посла словацкого Скїцака, позаяк автор статі у видаванім сям послом дневнику утік(!), а так само словацкого посла Іванку, котрий в програмовій річі з нагоди вибору допустив ся мнимого «підбурюваня» проти мадярского народу. Румунські послы Петрович і Влад звертали на се увагу, що в Австрії послы Дашипський і Шгерберґ були правно засуджені, а не найшов ся такий прокуратор, котрий би домагав ся знесеня незайманости послів. Словацкого посла Блага ухвалено видати судам за те, що приймав у себе ческих і моравских дневникарів, яко чужинців і не подав се до відомости властей, а сі зїзди мали політичну ціху.

Угорські дневники заповідають, що сегорічня сесия угорської делегации буде бурлива, а то як задля згаданого в горі викладу бар. Ерентала, так задля внесень гр. Лятура в австр. делегации про підвишенє плат офіцирских. Независимці відгрожують ся, що й в червцевій сесії не допустять до підвишеня офіц. плат. Одначе такі погрози не все здійснюють ся, а імовірно компромісове внесене п. Шрафля, щоби з підвишенем офіц. плат злучити також поліпшенє биту вояків, здобуде собі більшість в делегации.

Заграниця.

З Петербурга звіщають, що на приказ міністра загр. справ Ізвольского вислано до головних міст балканських держав і до Царгорода повідомленє, що російське правительство вважає австрійську залізничу політику що до Македонії нарушенем австрійско-російської умови що до стану на Балкані. Так само різкі статі петерб. дневників проти Австрії і бар. Ерентала настроєні петерб. міністерством загр. справ. У війскових кругах запевняють, що Ізвольський намагає ся своє захитанє становище скрі-

пити сею боротьбою проти Австрії. Він бажав царя переконати, що Австрия вихиснує теперішнє положенє, щоби зничити зовсім вплив Росії на Балкані.

Запевняють, що Ізвольський піддержує панславистичний комітет в Москві, щоби відвернути увагу Росії від далекого Сходу, а звернути на Балкан (і на Австрию — про що ми небавом окремо напишемо—Ред. Русл.). Тимчасом війскові дорадники царя є иншої думки і жалують лише, що бар. Еренталь наперед не порозумів ся з російським правительством що до залізничої політики на Балкані. На се замітимо з свого боку, що бар. Еренталь поступає зовсім поправно по мысли §. 25 берлінського договору, до чого Австрия мала повне право, а протягом трийцяти літ не користувала ся лише мандатом признаним їй в берлінським договорі. До сеї справи також ще окремо повернемо.

В Португалії починає зворушенє викликанє убийством короля і королевича втихомирювати ся, а якнебудь з Бадайоц звіщають, що революційний рух захоплює щораз ширші круги, в дійсности починає вертати природний стан. Хоч молоденький король висловив ся перед своїми міністрами, що не має ніякого досвіду і знаня політичних і державних справ, однак істория поучує, що не раз уже молоденькі володарі, поставлені обставинами несподівано на чолі держави, зуміли довести до ладу. Так і новий король Імануїл, котрий в першій хвилі затвердив повновласть диктатора Франка, зрозумів, що лише покликанем нового міністерства т. зв. концентраційного з ріжних сторонництв і приверненем конституційної управи зможе позискати собі довіре народу. Вмішуванє инших держав для здержаня революції показало ся зовсім злишнім, позаяк військо остало вірним новому королеви. Тимто Італія лише заострила поліційний догляд на границі, з англійских кораблів лише два мали відплисти до Лісбони, але також з німецьких кораблів мали вислати пість на побережа Португалії. Зненавиджений диктатор Франко, проти котрого також мав бути вимірений замах, виїхав з Португалії Француска республіка зазначила рішучо свою неутральність супроти Португалії.

З Самбора.

Нечувані річи в самбірській „Ризниці“.

До чого доходить партійна нетерпимість, най-послужить подія, яка лучила ся в тих днях в самбірській „Ризниці“. Перед кількома тижнями подав ся о. Онуфрій Гадзевич, гр.-кат. сотрудник з Старого Самбора, о принятє в члени товариства „Ризница“. Заплатив вписове, зложив уділ, аж тут члени Надзираючої ради не приймають єго в члени тому, що єго не знають, що се за чоловік, по мимо сего, що оден член дирекції заявив, що добре знає о. Он. Гадзевича, що се свьященик з перемискої єпархії і є навіть вписаний в шематизмі. Та се лише покривка до непринятя, а властивою причиною є то, що він народовець. — І дивно мені стало, коли случайно почув я ро сию небувалу дотепер подію! Що за ціль товариства, не приймаєти свьященика в члени, коли як раз духовенство підпирає єго розвій. Якжеж можна вимагати тепер від духовенства, щоби там купувало ризи та церковні річи, коли свьящеників не приймають в члени. Та додаймо до сего ще і то, що товариство „Ризница“ має на ціли, дати відповідний заробок виключно для сиріт і вдовиць по свьящениках. І хтож, питаю,

як не духовенство повинно підпирати се товариство так уділами як і закупном товару. Але якже супроти того случаю можна щось подібного жадати від духовенства. Мені здаєсь, що як раз се товариство могло бути одиноким товариством, з котрого малиб користати виключно діти і вдови по свьящениках, та рівночасно лише духовенство єго би поширало і старало ся о єго розвій. Треба бути дуже короткозорим, або засліпленим в партійній заїлости, щоби не розуміти чистого свого станового інтересу.

Та свьітских людей, котрих уважаєте за своїх, приймаєте в члени — але чи застановили ся над тим, що може прийти час, що число вас, твердих отців, може так зменшитись, що свьітські викинуть вас з заряду і загарбають вашу працю! — В дійсности не повинно приймаєти ся в члени ніяких свьітских людей в члени сего товариства, бо се властиво наш інтерес, так би сказати, становий. — Чи думаєте отці, що в той спосіб обороните „Ризницю“ перед Українцями! опамятайте ся! таж подумайте, що як так будете робити, то ніякий народовець не буде там купувати річий церковних і в міру збільшеня числа народоців ви будете мати менший дохід а кінци прийдесь вам звинувити товариство, котре має гуманну ціль помагати сиротам і вдовам по свьящениках.

Таж годі припустити, щоби вас се тішило, що ви колись в случаю звиненя товариства поділите ся оставшим грошем і вас кількох трошка помастить ся, а що сироти і вдови! та се людска, красна ціль — помагати сиротам і вдовам — та се по християнськи — якуж тут ролю може відгравати партійність, котра є темною плямою супроти тої гарної християнської ціли, яка є впливом любови ближнього.

А! наколи вже до того йде, то час би подумати народовцям про заложене нового товариства в роді „Ризниця“, подібного до „Достави“ або отворити філію „Достави“ в Самборі, а люди оборотні в тих справах розвинуть єго красно, тим більше, що в самім Самборі є такі люди і то дуже на тім поли заслужені! — До тої справи ще раз повернемо і назначимо зїзд на нараду над основанем нового товариства.

Переїзжий.

Кровава драма королівської родини в Португалії.

Похорони пок. короля і наслідника престоло заповіджено на суботу. Тіла їх мають виставити на публичний вид, але з причини не зробленя домовин, доси тіла лежать в палаті, а приступ до них заборонено ширшій публиці. Король Кароль був обезпечений в синдикаті англійских товариств на 5 міль франків. Товариство не хоче тепер виплатити обезпеченя, кажучи, що смерть не була природною. Королева загрозила процесом.

Берлінський Local Anzeiger доносить з Лісбони, що новий король Імануїл II має бути тяжше ранений, як спершу думано. Якого рода є ті рани, часописи не подають.

Рада міністрів відбула вчера 4-годинне засіданє під проводом презид. Ферейра і уложила програму діланя. В політичних кругах зачувати, що новий кабінет має знести всі розпорядки Франка, а такі розпорядки, що їх годі вже цофнути, має обмежити. Передовсім має знести декрети що до праси і незайманости посольської. З тої причини вчерашні португальські газети писали про новий кабінет прихильно.

Заграницна преса в погоні за сензацією донесла, що в Лісбоні убито міністра війни. Ту вість заперечено урядово. Міністер загр-

ничних справ оповістив, що в цілій Португалії володіє спокій. Приватні депеші з Баядоц доносять знова, що революційний рух ширить ся щораз більше і змагає до оголошення Португалії республікою.

Зненавиджений б. презид. міністрів Франко утік до Мадрита, а звідтам поїде до Бразилії, де поселить ся постійно.

Просимо відновити передплату.

Новинки

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат.: † Григорія Бгсл.; рим.-кат.: Ромуальда. — В суботу: руско-кат.: Ксенофонт; рим.-кат.: Йоана з Мальти.

— **Другий педагог.-катехитичний курс у Відні.** «Нива» оповіщує, про товариство св. Льва (Leo-Gesellschaft) уряджує курс педагогічно-катехитичний у Відні, котрий буде тревати від 16-29 лютого 1908 р. Катехити, котрі би хотіли взяти участь в сих викладах, дістануть дуже легко увільненє від своїх властей на той час від обовязків шкільних. В першій тижні будуть оброблять теми середних шкіл, в другій—народних шкіл. Рівночасно будуть виставлені до перегляду научні средства, які тісно суть звязані з наукою релігії. За згодою виділу краєвого долишної Австрії відбудуть ся сі виклади в будинку сойму долишної Австрії (Wien I. Bezirk Hengrengasse 14). Виклади суть назначені на 1/2 10 перед полуднем, 3 по полудни і 7 вечір. Порядок викладів. 1 тиждень. Дотеперішні катехитичні курси (проф. унів. др. Свобода). Учитель релігії яко душпастир учеників (Архієпископ др. Більчевський). Дальше філософічне образование учителів релігії (2 виклади дв. радник др. Вільман). Виобразуване чувства і характеру (цісарє. радник др. Климент Кік Ч. С. В.) Св. Августин яко педагог (проф. унів. др. Сайдадь). Результати наукової подорожі по Італії (П. Кеніг Т. І.). Сред тва і дорога до твореня характеру (проф. др. Дрексель). Про доказуване в середних школах (проф. др. Кравє). Штука красна і образованє душі (провадженє через виставу научних средств (проф. унів. др. Свобода). Про науку релігії в висших класах шкіл реальних (проф. др. Валєтін). Рух етичний (дир. ради. проф. унів. др. Шіндлер). Дискусія над вислідом першого тижневого курсу (доц. прив. др. Сайпель). Крім сего буде в сім тижні проба в одній гімназії і госпітованє. Дня 23 лютого будуть взірцево відспівані церковні пісні а) в парох. церкві св. Августина (1. округ) учениками ц. к. гімназії Фр. Йос. під проводом капельмайєтра Вайрїха; б) в парох. церкві (ob. der Laimgrube в 6. округі) учениками народних і міщавських шкіл під проводом дир. муз. Петерліві-ого; в) в парох. церкві в Фінфгауз (15. округ) учениками народних і міщавських шкіл під проводом членів брацтва шкільного. 2. тиждень. Любов як принцип вихованя (Кунді). Аперцепція (П. Лінде Т. І.). Заінтересованє (радн. двору др. Куммлер). Побудженє чувства і волі (прелат др. Міллер). Блуди часу, а наука релігії (прив. доц. др. Геттлер, Монахів). Історія біблійна а характер (дир. Бергманн, Дрезно). Методичні питоменности науки катехизму на висшій степені (П. Лінде Т. І.). Вартість образованя через науку релігії (П. др. Тібтанць Ч. Цистерє). Поправа дітий в родині і закладі (дир. Перкман). Теорія і практика слуханя Сл. Б. (катехит Гольцгаузен). Привичавнє (о. Гофер) Обходженє ся з дітьми невірующих родичів (о. Мініталер). Дискусія над вислідом другого тижневого курсу (отвирєє Кунді). Крім того будуть сего тижня три научні проби і екскурсія. Як буде можливо госпітувати всякого рода школи підчас науки, то се бажанє буде углядненє. Карта участі на цілий курс вносить 6 кор. Тижневі карти коштують по 4 кор., а на поодинокі виклади по 1 К. Гро-

ші треба вислати переказом почтовим, або чеком (Erlagschein der Postsparkassa) під адресою: Päd. katech. Kurs der Leogesellschaft. Звертаєсь увагу участникам, що вже пороблено кроки о зниженє ціни їзди. Всякі зголошеня, запитаня і т. п. треба адресовати так: an Päd. katech. Kurs der Oesterr. Leogesellschaft in Wien I, Bezirk, Bäckerstrasse 14. Рефлектуючі на зниженє ціни білету нехай зашлють 1 крр. з поданєм ліній зел. Як висше зазначено, се буде вже другий з ряду педаг. катехитичний курс у Відні; перший відбув ся в р. 1905, а крім сего заходом кард. Качгалєра уряджено такий самий курс в Сальцбургу в р. 1903. — Поява тих курсів і їх богата програма доказують наглядно, як велику вагу привязують западні католики до поступу і усовершеня методу науки релігії і до річевого образованя катехитів. Годило би ся, щоби і наші катехити скористали з доброї нагоди і хочби і кільканайцять взяло участь в сім курсі; передтрема роками був лише один руский катехит на 700 учасників! Справді, не хочуть наші люди арозуміти, що не тільки світ, що у вікні!

— **Скликанє соймів.** Відєвські часописи доносять, що моравський сойм збере ся в марцо на коротку сєсню в цілі ухвалєня бюджетової провізорії. В червни буде скликаий моравський сойм на довшу сєсню рівночасно з соймами галицким і чєским.

— † **Проф. Микола Дашкевич.** Дня 2. лютоу в Кїєві помер профєсор Микола Дашкевич, що викладав у кїєвському університеті більше як 30 років науку історії літератури. Покійник був видатний і надзвичайно працюючий вчений. По смерті его лишила ся величезна наукова спадщина, що складала ся з кількосот повографій, дослідів, статей і заміток. Наукові праці покойного ділять ся на дві частини: одна присвячена історії літератури, а друга історії давньої Русь-України. Наукові праці покойного з області історії належать до першого, раннього періоду его наукової діяльности, бо вчившись в університеті і з початку своєї карєри вченого — покойний працював на полі історії. До видатніших наукових праць М. Дашкевича по історії належать: «Книженіє Данїїла Галицкаго», «Болоховская земля и ея значеніє в русской исторіи», «Новїйше домьсли о Болоховѣ и Болоховцахъ», «Замѣтки по исторіи литовско-русскаго государства», «Даньяя для древне-русской исторіи в Monumenta Poloniae historica», «Придѣль провьє и Кїєвъ по нѣкоторымъ намятникамъ древне-сѣверной литературы» та інші. З історії літератури за найвидатніші наукові праці его вважають ся: «Сказаніє о святомъ Граалѣ», — за сю працю покойному дано степенє магієтра і обрано на профєсору історії загальної літератури; «Постепенное развитие науки исторіи литературы и современныя ея задачи»; «Былины объ Алешѣ Поповичѣ», «О томъ, какъ не осталось на Руси богатырей»; «Происхождение и развитие епоса о животных»; «Провансальское знатное общество в трубадуры въ періодъ расцвѣта провансальской поэзіи»; «Средневѣковая греко-славянская литература и ея отношеніє къ западно-европейской поэзіи»; «Рыцарскій епосъ въ Італіи послѣ Аріосто»; «Малорусскія и другія бурлескныя (жартовливї) Энеиды»; «Разборъ сочиненія Н. Петрова: „Исторія украинской литературы“. Окрім того літ. двайцять тому М. Дашкевич намірив ся написати велику наукову працю, давши їй назвиско: «Древнекельтскій народный епосъ о королѣ Артурѣ и вѣтязяхъ Круглаго Стола и былевья пїсьни Кїєво-Галицкой Руси». Але задуманої праці вийшов тільки перший випуск під заголовком: «Романтика Круглаго Стола въ литературѣ и жизни Запада». Крім наведених наукових праць, покойник писав много дрібних статей і заміток, надрукованих в «Кїєв. Унивєрс. Ізвѣстіяхъ», «Сборникахъ историческаго общества Нестора-Лѣтописца» та «Кїєвск-ій Старині». Науковим працям М. Дашкевича надають велику ціну за їх багату ерудицію, талановитий і блискучий спосіб викладаня і за добру, бездоганну наукову методу. Працюючість небиж-

чика і високі наукові достоїнства его наукових праць давно вже звернули на себе увагу не тільки російских, а навіть і учених західно-европейских. Університет кїєвський за его наукові праці в 1890 р. іменував его почесним доктором історії літератури, а академія наук своїм членом-кореспондентом; торік же обрала его звичайним академиком російської літератури.

Покійний профєсор М. Дашкевич був з роду Українець. Він народив ся року 1852, в селі Бежові, на Волині, де батько его був свьщеником. Українське его походженє відбило ся на его наукових працях особливо першого періоду его наукової діяльности. Працюючи потім широ коло історії літератури, М. Дашкевич, як учений, пильно стежив і за українською літературою. Про се свідчать его праці з історії літератури і особливо его видатна праця «Разборъ сочиненія Н. Петрова: „Очерки украинской литературы“. Покійному профєсорови академія наук поручила тільки написати рецензію на працю Н. Петрова, а він натомієць дав справжню наукову історію української літератури XIX столїтя по кінець 80-их років. До отсеї посмертної згадки додає кїєвска «Рада» таку дуже сумну з національного згляду примітку: Протеж всеж таки ми не можемо не висловити свого жалю, що покойний вчений свої коштовні праці наукові ніс не до рідної, а до чужої наукової скарбниці, подїляючи в данім разі спільну долю з безлічю інших вчених з роду Українців, котрі, заховуючи в своїй душі симпатії до рідного краю, ввесь вік працювали на чужій ниві.

— **Угорска часопись з Cleveland, Ohio „Magyar Naplár“** доносить, що Преосв. Єпископ Ортинський взяв ся тепер до науки угорської мови, щоби могчи вести місійну роботу між Мадярами в Зєдинених Державах.

— **Передвиборчий рух.** Посольські кандидати национ.-демокр. сторонництва розвинули по своїх округах живу агітацію, уряджуючи збори майже в кождім селі. Нарід являє ся на зборах дуже численно і ухвалює кандидатури. Однак не так виходить в практиці. Правибори переводять ся часто тихцем за повідомленєм кільканайцяти довірених правиборців, а виборцями виходять при такій практиці сторонники польских кандидатів. Між іншими потує вчерашнє «Дїло», що в Перемишлянах на 530 правиборців допущено до голосованя лише 15, які вибрали 10 виборців. Если в повітовім містї діють ся такі надужитя, то щож доперва діє ся по селах.—Галицкі Москвичі поставили знова в кількох округах своїх кандидатів, а се: в Городенщині Тадея Хлопецкого з Жадокруків, в Самбірщині Стеф. Пєлєхатого дяка з Рейтарович, а в Сокальщині д-ра Дмитра Маркова посла до держ. ради.

— **Гроза війни Росії з Туреччиною.** З Петербурга доносять, що над Кавказом нависло марєво війни. Війскові круги твердять, що війна є неминуча. Туреччина оружить ся зовсім отверто, і як думають в Тифлісі, кождої хвилі може прийти до стички російского війська з турецким. Російське правительство вайнчло нарєход австрійского Льюйда до перевозу амуніції до Анатолії. Кавказкий губернатор кв. Воронцов подав ся до димієві, бо на випадок війни не чує ся сильним і здібним оставати на становищі губернатора.

— **„Запорожська Просвїта“** в посаді Амур (під Катєранославом) виявляє надзвичайно жваве житє, збудувавши, так швидко після заснованя, свій власний будинок, з чималою свѣтлицею й сцєною. Товариство урядило в себе за пів року по 1. січня с. р. 40 театр. вистав українських шукі. Товариство має свій дуже добрий хор; штуки ставить теж своїми силами. Від вистав зібрало ся чистих 400 рублів. Ті гроші пішли на виплату довгу, що зроблено під час будови власного будинку.

— **Вістки з Канади** «Канад. Фармер» довідує ся, що провінціональнє правительство Манїтоби носить ся з гадкою прийати ще 20 учеників до українсько-англійської учит. семінарії в Брендоні. Тепер учит ся там 38 Русинів. — Незалежний польський костел у Він-

ніпегу на ул. Боровс виставлений на ліцитацію. Довги виносять понад 3 тисячі доларів. Доробили ся! — Іван Бодруг, бувший голова «незалежної церкви в Канаді» виїздить, як доносить «Кан. Фармер», на місню до Зєднених Держав, агітувати між рускими робітниками за пресбітеріанізмом. Бодруг є ходачковим шляхтичем з Березова коло Коломиї. Прогнаний з гімназії поїхав до Америки і пристав до «незалежної церкви», в якій завдяки своїм агітаційним здібностям став головою «консисторії». Небавом однак скомпромітував ся і приступив до вінніпегських пресвітеріан і з їх рамени їде тепер до Зєдин. Держав.

— **Конець порт-артурского процесу.** З Петербурга доносять: Ген. Штессель, Фок і Райс засуджені на кару смерті. При двох послідних прийато облекшаючі обставини. Ген. Смірнова засуджено на 10 літ в'язниці. Сподівають ся, що засуджені будуть помилувані.

— **Що люди обезпечують?** Оден з берлінських дневників подає виказ рук, ніг і очей славних сучасних артистів, обезпечених в ріжних асекураційних товариствах. Отже довідуємо ся, що кожда з рук Падеревского обезпечена на суму 180.000 марок, руки скрипкара Кубеліка на 200.000 марок, око французского маляра Дірана на 120.000 корон, голос співачки Ліни Кавалєрі на 200.000 марок, а ноги парискої співачки і рівночасно танцюристки Отере на 60.000 доларів.

Оповідки.

— **Послідний репертуар руского театру в Коломиї.** (Саля Каси шадничої. Початок 7½ вечером. Білети продає «Народна Торговля» а від год. 5. вечером в день представлєня каса театру).

В п'ятницю дня 7. лютого другий раз «Різдвяна ніч» опера в 5 діях М. Лисенка.

В неділю 9. лютого послідне пращальне представлєне «Наймичка» народний образ зі співами і танцями в 5 діях Карпенка Карого.

— **Театр аматорів львівского «Сокола»** відіграє в неділю дня 9. с. м. 5-актову драму зі співами М. Кропивницького «Невольник». Початок о 7. год. вечер. Білети продає від нині «Сокільський Базар».

— **Забавовий кружок львівской «Рускої Бєсїди»** уряджує в суботу дня 8. с. м. в салих «Бєсїди» вечерницї з танцями. Вступ 1 К. для академиків 50 с. Окремих запроси не ввєслє ся.

— **Загальні збори Читальні «Просьвіти»** в середмістю у Львові (Рипок ч. 10) відбудуть ся в неділю дня 9. лютого 1908 о год. 6. вечером. Просить ся членів о численну участь. — *Виділ.*

— **З Бучача.** Перші загальні збори філії тов-а «Просьвіти» на повіт Бучач відбудуть ся в суботу, дня 8. с. м. о год. 4. по пол. в комнатах «Рускої Бєсїди». — Загальні збори філії Руского Товариства педагогічного в Бучачи відбудуть ся в суботу, дня 8. с. м. о 5. год. по полудни в комнаті «Рускої Бєсїди» зі звичайним порядком дневним.

— **Для убогих сиріт** по суд. канцелїстї прислав дальше Впр. о. Евст. Шмериковский з Угорник 2 К. Разом зібрано 41 К., які передано заповоговому тов-у для убогих учеників «Руслан» на руки Впов. директора Харкевича для названих сиріт.

Наука, штука і література.

— **Новий твір М. Лисенка.** Наш славний композитор Микола Лисенко написав музику на останні передсмертні вірші Михайла Старицкого: «В грудях вогонь». Сей твір виконуватиметь ся наприкінці сего місяця, на концертї київской «Просьвіти» пам'яті М. Старицкого.

— **Видавництво «Український Учитель»** випустило в Полтаві почтові картки з гарненькими малюнками Г. Коваленка (Колядники з з'яздкою, діти за книжкою і інші). На картках не зазначено, що се виданє «Українського Учителя». З дальших своїх видань «Укр. Учитель» має випустити «Шкільну гігієну» Шеретюка.

Видає і відповідає за редакцію Семен Горук.

Телеграми

з дня 6. лютого.

Відень. Міністер заграничних справ бар. Еренталь був нині рано у цїсаря на окремім послуханю.

Відень. Сєсія делегацій буде тривати до кінця лютого. Останне засїданє має бути дня 25. лютого с. р.

Найближше повне засїданє делегації державної ради назначено на 11. с. м. На дневнім порядку бюджет міністерства заграничних справ.

Станиславів. З причини сніжних завій здержано велїзничий рух між Білою Чортківскою а Залїщиками.

Петербург. Правиця внесе небавом в думі інтерпєляцію в справі Фінляндії: що правительство думає зробити супроти оруженя Фінляндії і привилєїв, якими хїснують ся Фінляндії в порівнаню з Москалями.

Петербург. На приватній нараді проводирів партій в думі постановлєно дати правительству відмовну відповідь в сираві кредитів на флоту. Проводирі партій сподівають ся, що правительство возьме назад проєкт і змінить єго. Не предвиджують з тої причини поважного конфлікту.

Петербург. «Новое Время» доносить з Тифліса, що почав ся на Кавказі рух турецкого війська до російской границі. Можна надїятися стички війск кождої хвилі.

Відень. Жінка португалского посла у Відни, гр. Параті, дістала вістку з Лісбови, що король і королева-вдова є вправді дуже пригноблені, але зовсім здорові.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і карарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 5. лютого: о. Еміліян Ваньо, Заланів; о. Даниїл Лепкий, Старий Самбір; Юрій Кармєлюк, Мишковичі; Нєстор Саламон, Комарники; Федько Рибачок, Бунків; о. Єроним Кмицикевич, Фрага; о. Брояковский Еміліян, Боложинів; о. Анатоль Зячківський, Збарж; Іван Ратич, Бережани; о. Володимир Кальба, Соколівка; Йосиф Константинович, Чернівці; о. Скобельський Теофіл, Горуцко; Володимир Здерковский, Долина.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма.

від 1. до 15. лютого 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представлєне. В неділі і сьвята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлєне. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

ДОБРИЙ АПЕТИТ

дістанете по ужитю

Кайзер'а

Pfeffermünz-Caramellen

Випробовані і поручені лікарями.

Необхідні при лихим травлєню, безапетитности, жолудковім болю і т. д. Відсвьїжуюче і оживляюче средство.

Пакет 20 або 40 сот. у всіх антиках і дрогуєриях.

(12—12)

! Кашель !

Хто любить своє здоровля, той хоронить єго.

5245 нот. дол. сьвідочтв доказує помічний вислїд

Кайзер'а Brust-Caramellen

(Грудні кармельки) з трема соснами.

Випробовані лікарями і поручені проти кашлю, хрипки, катару, флєгми, закатарєня устної ями, дихавиці і коклюшу.

Пачка 20 або 40 сот.; Доза 80 сот. Дїстати можна у всіх антиках і дрогуєриях.

(17—24)

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер”

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (Дім власний). приймає обезпечєня будинків, всьяких річїх домашних і господарских, збіжя і пашї на случай шкїд заподїяних череа пожар. Оплата премїї мала, а к рїсть для погорївших велика.

Шкоди лїквідує і виплачує «Дністер» з найбільшою скоростю. При опїнци шкїд бувають запрошені 2 господарі сєжани з поміж членів. Дотепер виплатив «Дністер» 13.747 відшкодовань в сумі сїм і пів мїліона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороту за р. 1906 дістають обезпечєні члєни по 10 сот. за кожду корону заплаченої річної премїї.

Банк красєвій у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові і т. д. приймають полїса «Дністра» при удїлюваню позички.

Житєві обезпечєня приймає «Дністер» для Краківского Товариства, а провізію від таких обезпечєнь відступав «Дністер» на добродїїні цїлї.

Пояснєня до обезпечєнь удїляє Дирекція або агєнти

Агєнції «Дністра» находять ся в кождім мїстї і в многих сєлах; там, де єще не робить инший агєнт «Дністра», можуть письменні сєляни старати ся о удїленє агєнції. До тепер дістали агєнти 969 507 К провізїї.

Фонди Товариства 31/12 1906:

Фонд резервовий	К 846.189 20
„ резерви премїї	„ 550.110 —
„ на звороти	„ 16.110 —
„ на ріжницю курсів	„ 29.866 35
„ резерви спеціальної	„ 31.040 73
„ емерит. урядників	„ 185.810 21
инші фонди заосмотрєня	„ 25.000 —

Сєляне! асекуруйте ся від шкїд огневих!

Контора виміни

ц. к. уприв. галицкого акційного

БАНКУ

Гіпотечного

поручає

яко добру і певну льокацію

- 4% листи гіпотечні
 - 4½% листи гіпотечні
 - 5% листи гіпотечні преміювані
 - 4% листи Товариства кредитового земского
 - 4½% листи Банку краєвого
 - 4% листи Банку краєвого
 - 5% облігації комунальнї Банку краєвого
 - 4% позичку краєву
 - 4% облігації пропінацийні і всїлякі ренти державні
- Тї папєри продаємо і купуємо по найточнійшїм курсї деннім.

При закупнї товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

З друкарні В. А. Шибківського.